

Средно училище „Никола Й. Вапцаров“, с. Дреновец, общ. Ружинци, обл. Видин, ул. „Г. Димитров“130, e-mail sou_drenovec@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

.....

/Б. Александрова/

ПРОГРАМА

ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

за учебната 2022/2023 година

ПРИЕТА С РЕШЕНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ СЪВЕТ с ПРОТОКОЛ № ..... Г.

И УТВЪРДЕНА СЪС ЗАПОВЕД № .....

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. СЪЩНОСТ

- Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с изграждане на умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
- Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
- Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
- Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

2. НАСОКИ

- **Учениците**
- Да познават институциите и ценностите на демокрацията;
- Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности;
- Да изразяват гражданската си позиция;
- Да вземат решения за своето развитие;
- Да носят отговорност за решенията си;

- Да осъзнават и ценят своята културна идентичност;
- Да подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- Да познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
- Да умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.

3. РЕАЛИЗИРАНЕ

- В процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка.
- В часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;

- В заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден;
- В рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие;
- По проект „Занимания по интереси”
- Интегрирано по учебни предмети

4. АКЦЕНТИ

- здравно образование;
- превенция на зависимостите/наркомания, алкохол, тютюнопушене/;
- сексуално образование и превенция на СПИН;
- екологично образование и възпитание;
- патриотично възпитание;
- военно обучение;
- превенция на насилието;
- справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- защита при бедствия и аварии;
- превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- безопасност на движението.

II. ЦЕЛ

Усвояване на социални знания и умения за отстояване на правата, изпълняване на задълженията и поемане на отговорности като членове на обществото.

III. ЗАДАЧИ

1. Изграждане на култура на поведение в ученическата общност и готовност за участие в общоучилищния живот.
2. Изграждане на здравна и екологична култура.
3. Свободен и самостоятелен избор на професионален път на развитие и реализация.
4. Изграждане на национално самочувствие и отговорност у учениците, възпитание на инициативност и подготовка за пълноценен живот.
5. Противодействие на агресивността, насилието и настъплението на секти.

IV. ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ

A) Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение чрез:

1. Учебната, извънкласната и извънучилищната дейност.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни
ръководители

2. Спазване на правилника за дейността на училището.

Срок: през учебната година
Отг.: Директор, ЗДУД

Кл. ръководители

3. Спазване на правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

Срок: през учебната година

Отг.: Директор

4. Провеждане на часа на класа на базата на рамковия план за провеждане на часа на класа с участие и на учениците.

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители

5. Ученическо самоуправление – избор на Училищен ученически съвет и правила на паралелката.

Срок: през месец септември и октомври

Отг.: Класни ръководители

Б) Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции.

1. Честване на всички национални и училищни празници.

- Определяне на училищни ритуали

а) откриване и закриване на учебната година;

б) официално раздаване на удостоверението за завършен първи клас, удостоверението за завършен начален етап на основната степен, свидетелството за основно образование;

в) награждаване на отличили се ученици;

г) съхраняването на училищното знаме;

д) честването на национални празници, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;

- Честване Деня на народните будители 01.11.;

- Тържество за 19.02 – обесването на Апостола;

- Честване на 03.03 – Освобождението на България;

- Тържествено честване на 24.05 – Ден на славянската писменост

Срок: през учебната година

Отг.:Кл. ръководители

Ученически съвет

2.Запознаване и спазване на задължителните символи на Р.България и българското училище (национално и училищно знаме, държавен химн, герб, език, конституция и др.)

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители

3. Изграждане на система за сътрудничество на родители, училищно настоятелство, културни институции /НЧ,, Пробуда“1938г./, организации и др, имащи отношение към възпитанието на младите хора.

Срок: през учебната година

Отг.:Класни ръководители

В) Здравно образование и екологично възпитание на учениците

1. Провеждане на здравни беседи на учениците

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители,

2. Разглеждане на здравни теми в часа на класа - сексуална култура, наркомания, алкохолизъм, здравословен начин на живот и др.

01. 12. - Световен Ден за Борба срещу СПИН- ежегодни мероприятия

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

2. Мероприятия за озеленяване интериора на училището и училищните дворни площи.

Срок: месец април 2023г.
Отг.: Класни ръководители

3. Мероприятия за почистване на училищните площи и района около училището

Срок: месец април 2023 г.
Отг.: Класни ръководители

4. Отбелязване на Деня на Земята.

Срок: месец април 2023г.
Отг.: Класни ръководители

Г) Възпитаване в интеркултурна среда.

1. Провеждане на беседи, свързани със създаване на климат за сътрудничество на етническите и културните групи в класа в часа на класа.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

2. Създаване на мултикултурни общности (състави, отбори, екипи), за да се подобрят междугруповите отношения.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители,
учители

3. Организиране на изложби, посветени на обичаите и традициите на различните етноси. , Деня на Европа 09.05. , Коледа

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители
учители

Д) Развиване на физическата дееспособност на учениците

1. Изготвяне на ученически спортен календар на училището.

Срок: 17.10.2022 г.
Отг.: Учител по ФВС

2. Провеждане на спортни празници и турнири.

V. КОНТРОЛ

1. Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от директора на училището и заместник-директорите по учебната дейност.
2. На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и плана за контролната дейност на директора и заместник-директора по учебната дейност.

**ПРИМЕРНИ ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И
ИНТЕРКУЛТУРНО
ОБАЗОВАНИЕ**

ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ	клас
Медиите и глобалната мрежа в обществения живот	
Самовъзпитание на волята “Изгради се сам“	
Задачите и отговорността на семейството, училището и обществеността за формиране на култура на поведението на младото поколение	
Опознайте себе си	
Съветвайте се с добри приятели	
Опасностите, които ни дебнат днес	
Правете това, което позволяват възможностите ви	
Научете се да се владеете	
Етническа, религиозна и езикова принадлежност	
Пристрастяване к-ъм хазартни игри. интернет	
Не на агресията и насилието	
Бедствия, аварии инциденти	
Не бъдете егоисти	
Свободното време и хоби	
Борете се против скуката, мързела, безделието	
Стремете се да прощавате	
Обличайте се с вкус	
Методи на сектите и травми, нанесени от тях	
Как да разпознаем сектата	

Благотворителност.	
Моята мечта е...	
Какви качества трябва да притежава достойният човек?	
Как да подобря общуването си с другите и да се откажа от лошите привички?	
ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ	
Здравето като ценност и качество на живота	
Изкуството да сме здрави	
Режим на хранене	
Здравословна храна	
И кафето, и чайт могат да бъдат вредни	
Хранителни разстройства - анорексия, булимия, преяждане	
Храната - приятел или враг	
Наркотиците - илюзия, страдание, престъпност	
Промени в моето тяло	
Интимност и интимни отношения	
Болести, предавани по полов път	
Методи на контрацепция	
Не на тютюнопушенето	
Вредата от алкохола	
Психично здраве	
Хранене. Гладуването – ползи и вреди.	
Здравословно хранене и вредата от диетите: анорексия и болимия.	
Необходимост от спазване на дневен режим.	
Лична хигиена, облекло, външен вид.	
Личната хигиена	
Физиологични промени	
Хигиена на половата система. Психично здраве	
Хомосексуализъм и сексуално поведение	
Спортувайте преди всичко за здраве	

ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ	
Човешкото всекидневие - източници на замърсяване	

Видове отпадъци - битови, производствени, строителни и др.	
Видове замърсявания на околната среда - последици	
Правила за съхранение и работа с опасни вещества и смеси	
Водата - природен ресурс	
Водата — основен фактор за живот	
Биологично разнообразие - намаляване и изчезване на определени видове	
Биологично разнообразие - браконьерство	
Категории защитени територии	
Общество и околна среда	
Енергия и климат	
Енергоспестяващи източници	
Екологични проблеми — природни бедствия	
Разделно събиране на отпадъци .Рециклиране	
ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ	
Културни идентичности	
Културна осъзнатост	
Толерантност	
Културни различия	
Интеркултурни отношения	
Конфликти в мултикултурна среда	
Да приемем различия до нас, защото и ние сме различни от него	
Аз и другите	
Свети на младите	
Проблеми с приятелите	
Общуване с връстниците	
Моята личност и моят свят	
Сътрудничество между различните култури	

1. Всеки преподавател има право на избор на тема от учебната програма. При избора се има предвид възрастта на учениците и най -вече техният интерес към определена проблематика. За да няма дублиране на теми, при усвояване на определена тема учителят отразява това в дневника на паралелката и в забележка към учебната програма. При наличие на проявен интерес от страна на учениците по определена тема, се допуска разискване в рамките на следващ „свободен“ час, от следващ заместник. Това повторение също се отразява в учебната програма за съответния клас.

2 За качествено провеждане на част от часовете се използват преносим компютър, мултимедия, принтер, информация от глобалната мрежа Интернет, други.

3. Основна форма на работа — дискусия. Други форми — казуси, анкети, изследвания, сбирки, ситуационни игри, тематични презентации, лекции от други специалисти, есета, портфолиа.
4. Основен принцип на работа активност и дискуссионност, които позволяват активно участие на учениците, възможности за изразяване на собствени ценности, нагласи, гледни точки.
5. Учебната програма не предполага записване на учебен план и вписване на цифрови оценки. Оценката за участието на учениците е само качествена. Значимите резултати и нетрадиционните решения се публикуват на сайта на училището.
6. Контрол по изпълнението на учебната програма се осъществява от директора на училището и заместник-директора по учебната дейност.